

VILÁG PROLETARJAI EGYÜTTJÉTEKI

AZ RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni népművelési lapja

XIII. évfolyam,
4151. szám
—
4 oldal,
20 bani
—
1958,
július 5,
szombat

Lapunk tartalmából:

— Arad rajon nevelőinek kétnapos tanácskozása (2-ik oldal).
— Testnevelés és sport (2-ik oldal).
— A megjavított bérzési rendszer eredményei az Artex-ben (2-ik oldal).
— A forradalmi éberség és kom-battivitás — az agitátor lényeges jellemvonásai (2-ik oldal).

— A Szovjetunió szakértői értekezlet összehívását javasolja a meg-lepésszerű támadások megelőzésé-nek érdekében — N. Sz. Hruscsov üzenete Eisenhowerhez (3-ik oldal).
— Miért szavazták meg az ame-rikai képviselők a külföldnek nyu-jtott segítség csökkentését (3-ik oldal)?

Művelődésüzemünkben?

Ujítások a CFR-hegyaljai villamos vasútnál

A CFR hegyaljai villamos vállalat dolgozói nagy lendülettel kapcsolód-tak be a vasúti és szállítómunkások szakszervezete által kezdeményezett ujító versenybe. Csak júniusban 7 ujítási javaslatot vezettek be a gy-a-korlatba, amelyek jelentős anyag-megtakarítást eredményeztek az ál-tal, hogy bizonyos matricákhoz ed-dig használt import anyag helyett, most az üzemben saját erőből elő-állított műanyagot használnak.

Egy igen fontos jelentőségű uj-tást nyújtott be Velescu Moise la-katos is. Egy diszpozitívot készített, melynek segítségével fizikai erőt és időt takarítanak meg.

A munka jó megszervezésével a vállalat javító műhelyében az el-múlt hónapban 108 százalékosan tel-jesítették a tervfeladatokat, ugyan-akkor terven felül két és fél kilométer szakaszon megjavították a vas-úti vonalat.

Az ifjú lakatos-csoport

A Bernáth Andor gépjávitó köz-pontban szakmai fejlődés és kulturá-lis tevékenység terén szép példát mutatnak az ifjak. Képünkön Ursol Teodor, Rakka László és Lida Györgyi figyelmessé, szorgalmas if-jú lakatosok egy munkadarab elké-sztését beszélik meg.

Tulajdonították tervüket

A munka jó megszervezése, vala-mint a szükséges anyagok időre va-ló előkészítése eredményeként az IPRODCOO dolgozói az elmúlt hó-napban általános tervüket 105, ár-u-tervüket pedig 129 százalékosan va-lósították meg.

A műhelyek közül a fémmezmun-káló műhely került az élre.

Vége ért a színházi szakemberek értekezletének

Julius 2-án befejezte munkálatait a színházi szakemberek értekezlete, amelyet az Oktatás- és Művelődés-ügyi Minisztérium hívott össze Bu-karestbe.

A záróbeszédet Constanța Craciun elvtársnő, Oktatás- és művelődésügyi miniszterhelyettes mondotta.

Az értekezlet résztvevői táviratilag biztosították a Román Munkáspárt Központi Bizottságát arról, hogy har-colni fogak a dolgozók kommunista nevelését szolgáló pártos szellemiől áthatott ársor megvalósításáért.

EGY NAP A KÜLPOLITIKÁBAN

Antonin Novotny elvtárs és a kíséretében levő személyek Leningrádba érkeztek — A leszerelési és nemzetközi együttműködési világkongresszus előkészületei

A Libanonnal szembeni beavatkozás ellen — 30.000 szíriai elűzték ki Libanonból — Dulles Párizsba utazott —

Leningrád. Antonin Novotny, Csehszlovákia Kommunista Pártja KB főtitkára, a Csehszlovák Köztársaság elnöke és a többi csehszlovákiai vendég július 4-én reggel Leningrádba érkezett. Velük együtt Leningrádba érkezett N. Sz. Hruscsov, az SzKP KB első titkára, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke.

A leningrádi Moszkva pályaudva-ran, a leningrádi dolgozók mintegy ezeröt száz küldötte ünnepélyes fogadtatásban részesítette a vendégeket. A peronon megjelent Ivan Szpiridonov, az SzKP Leningrád-tartományi bizottságának első titkára, Anna Bojkova, az SzKP Leningrád-városi bizottságának titkára, Nyikolaj Samirnov, a Leningrád-tartományi szovjet végrehajtó bizottságának elnöke, Jevgenij Sztrelakovszkij, a leningrádi városi szovjet végrehajtó bizottságának első alelnöke, a Szovjetunió és az OSzSzSzK leg-felső szovjetjének több képviselője, közéleti személyiségek és újságírók.

A vendégeket Ivan Szpiridonov, az SzKP Leningrád tartományi bi-zottságának első titkára üdvözlölte. Az üdvözlésre Antonin Novotny elv-társ válaszolt.

A. Novotny, N. Sz. Hruscsov és a többi vendég ezután nyitott gép-kocsikban végig hajtott az ünnepélye-sen feldiszlélt körúton, ahol sok ezer leningrádi lakos melegen üdvözlölte az érkezőket.

Párizs. Franciaországban mindenütt tevékenyen készülnek a stock-holmi leszerelési és nemzetközi együttműködési világkongresszusra. Mint a „Liberation” közli, számos megyében értekezleteket és nagygyű-léseket tartanak, s ezeken megvá-

lasztják a francia küldöttség tagjait. A lap hangsúlyozza, hogy eddig még egyetlen nemzetközi tömegakció előkészületei sem öltöttek politikai szempontból ilyen hatalmas méreteket.

Kairó. Az ázsiai és afrikai népek szolidaritási tanácsának ál-landó titkársága nyilatkozatban íte-lte el a Libanon ellen készülő nyugati beavatkozást. A nyilatkozat a töb-bi között hangsúlyozza, hogy „az ázsiai és afrikai népek nevében tel-jes mértékben támogatja a libanoni nép igazságos szabadságharcát”. A titkárság elítéli az USA, Anglia, vagy bármely más ország bármilyen politikai, vagy katonai jellegű be-avatkozását, mivel úgy véli, hogy ez veszélyeztetné a Közép-Kelet és a vi-lág békéjét. A titkárság felhívja az ázsiai és afrikai népeket, hogy a vi-lág összes többi népével együtt, ves-senek gátat minden beavatkozási ki-sérletnek, amely merénylet lenne Li-banon szuverenitása ellen és. ellen-tétben állna az ENSZ alapokmányá-val.

Damaszkusz. A France Presse hírügynökség közlése szerint a liba-noni hatóságok eddig harmincezer szíriai utastoltattak ki az országból. Damaszkuszi lapjelentések szerint 190, Jordániában letelepedett szí-riai kereskedőt felszólítottak, hogy számolja fel ügyleteit és hagyja el az országot. A kereskedők már meg is érkeztek az Egyesült Arab Köztár-saságba.

Washington. John Foster Dul-les amerikai külügyminiszter július harmadikán repülőgépen Párizsba utazott, ahol két napon át tárgyalá-

sokat folytat de Gaulle miniszterelnök-vel. Dulles kíséretében van Burke Elbrick az európai kérdésekkel fog-lalkozó helyettes külügyminiszter és Philip Farley, az atomkérdésekkel foglalkozó különmegbizott.

Ujdonságok a Chimica-ban: Korszerű fehérnemű mosóda, paplan- és szőnyegtisztítás

— Beszélgetés Scheer Mártonnal, a szövetkezet elnökével —

A kisipari termelőszövetkezetek, különösen a szolgáltatásokat végző szövetkezetek sokat tehetnek a lakos-ság igényeinek kielégítéséért. A na-pokban felkerestük a Chimica-kisipa-ri termelőszövetkezetet és néhány, a szövetkezet harmadik negyedévi mun-kálataival kapcsolatos kérdést in-téztünk Scheer Márton elvtárhoz, a szövetkezet elnökéhez. Alább közöl-jük a kérdéseket és válaszokat.

ERDES: Miként növeli a szövet-kezet a lakosság által igényelt szol-gáltatásokat a harmadik negyedé-be?

VALASZ: Harmadik negyedévi munkatervünk alapján több kellemes meglepetést készítettünk a lakosság és főleg a háziasszonyok számára. Ezek közül igen jelentős lesz a július 20-án megnyitott új, korszerű fehérnemű mosóda. Eddig főleg vállalatok-é és intézményeké volt vállaltunk fe-hérnemű mosást, ezentúl — a telje-sítő képesség növekedése révén — többet akarunk dolgozni a lakosság-ért. Az új mosodát ugyanis alapo-nan felszereljük korszerű gépekkel, mégpedig: 8 önműködő mosógéppel, hálórakos vasalógéppel, dobvasaló-géppel, amely szárítja és vasalja a ruhát; gőzszerű gépekkel és kör-börgő gépekkel, amelyek eltávolítják a vizet a kimosott ruhákból. (Ez utóbbiakkal a ruha csavarását he-lyettesítjük, s ez az eljárás a csava-

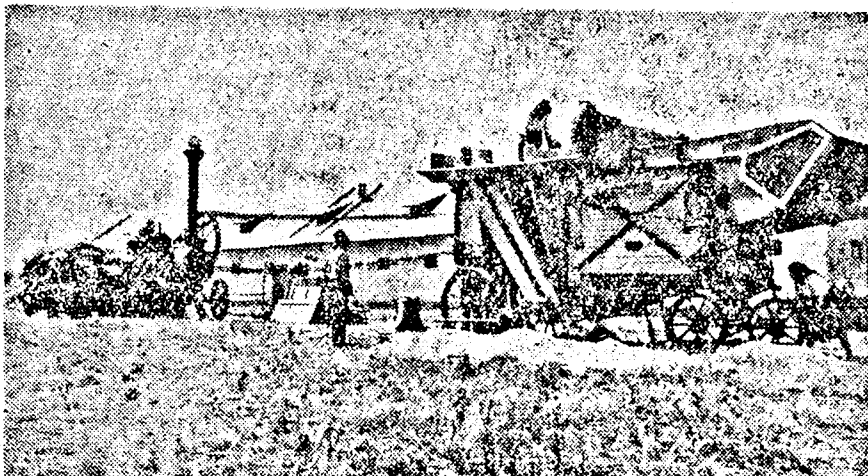
Jól halad a betakarítás

A világsi kollektivisták csütörtök-ön kezdték meg a buza aratását. A betakarítás sikere érdekében mun-kacsoportokat szerveztek. Az első na-pon 40 csoport vonult a határba és teljes lendülettel kezdett munkához. Elsőnek Göprich Antal, Kern János, Dehelean Viorica kezdték meg a bu-za aratását. A szorgalmas kollektis-ták lendületesen dolgoztak s így az első napon közel 40 hektáron vág-ták le és rakták kalangyába a ke-nyérgabonát.

A napokban — miután a föld fel-szikkad — arató-kötőgépekkel is dol-goznak majd. A kollektív gazdaság két arató-kötőgépe készen várja a munkát.

A kollektivisták megszervezték a cséplőmunkás-csoportokat is. Ez év-ben egy cséplőgépnél két csoport — felváltva — dolgozik majd. Így kora reggeltől késő estig csépelhetnek, ki-használva minden alkalmas időt.

CSÉPELIK A KAMELINT

A vingai kollektivisták ebben az évben először természetesen 12 hek-táron ujjaita olajos növényt, a kame lint. Miután befejezték a növény ara-tását, megkezdődött a cséplés.

15 kombájnnal aratják a búzát

Az ujaradi állami gazdaságban 187 hektáron befejezték az árpa ara-tását. A kévektől megtisztított föld-területet felszántották. Eddig 30 hektár kukoricával vetették be, 5 hektáron pedig uborkát ültetnek majd. Megkezdődött a buza aratása, 15 kombájnnal. Az első napon 25 hektár földterületről takarították be a búzát.

A kurtösi Új Világ kollektív gaz-daság dolgozó parasztjai 23 hek-táron befejezték az árpa betakarítását. Megkezdtek a buza aratását. Az ed-digi munkálatokban kiűnt Curt Gheorghe és Bulboaca Gheorghe cso-portja. Ezenkívül a paradicsom be-gyűjtése is folyamatban van.

Aláírták az első román-brazil kereskedelmi árucseré és fizetési egyezményt

1958 július 1-én Rio de Janeiro-ban aláírták a Román Népköztársaság és Brazília közötti első kereske-delmi és fizetési egyezményt.

Az egyezmény keretében a Román Népköztársaság kőolajipari felszere-lést, hajóépítési anyagokat, traktoro-kat és mezőgazdasági gépeket, szer-számegépeket, vegyipari és kőolajipa-

ri termékeket, stb. szállít Braziliának s onnan gyapotot, szizáit, növényi olajokat, kakaót, kávé és egyéb ter-mékeket importál.

Az egyezményt román részről M. Ciobanu mérnök, az RNK Kereske-delmi Kamarájának elnöke, a román küldöttség vezetője, Brazília részéről Sebastiano Pass de Almeida, a „Banco de Brazil” elnöke írták alá.

Aradi festőművész gyűjteményes kiállítása

Az aradi múzeum kiállítássorozatá-nak keretében pénteken délután nyitották meg Hajós Imre, ismert aradi festőművész gyűjteményes ké-pkiállítását. A megnyitón jelen voltak Zala Béla, az Aradi Tartományi Mu-zeum igazgatója, a művészeti élet számos képviselője, festőművészek és az érdeklődő dolgozók. Az ünnepé-

lyes megnyitót után Viorica Marica, a múzeum művészeti osztályának vezetője méltatta a festőművész mun-kásságát.

Hajós Imre gyűjteményes képkil-lítása olyan művészt mutat be, aki-nek munkássága nagy mértékben gazdagítja a látogató élményét.

MAI INTERJUNK

Ujdonságok a Chimica-ban: Korszerű fehérnemű mosóda, paplan- és szőnyegtisztítás

— Beszélgetés Scheer Mártonnal, a szövetkezet elnökével —

rással szemben előnyös, mert így nem rongálódnak). Végül még csak any-nyit a berendezésről, hogy új mosó-dánk teljesítőképessége havonta 30—35.000 kiló lesz, ami azt jelenti, hogy egy hónap alatt körülbelül 100.000 darab férfi inget moshatunk és va-salhatunk ki.

KERDES: Miként akarják a mun-kát biztosítani a nagykapacitású mo-sóda számára?

VALASZ: Erre is gondolt a szövet-kezet vezetőtanácsa és műszaki ve-zetősége. Továbbra is dolgozunk a vállalatoknak és intézményeknek, de különösen a lakosság számára sze-retnénk többet dolgozni. Szeretnénk végre eloszlítani a háziasszonyok ré-gébbi és bizonyos mértékben indo-kolt bizalmatlanságát. Ugyanis mi a fehérneműk mosásánál nem haszná-lunk klórt, vagy más ártalmas vegy-szert és határozottan állíthatom: ki-fogástalan munkát végzünk. A forga-lom növelése céljából minden vállalatnál az illető egységek vezetőinek segítségével népszerűsíteni akarjuk mosódaunkat és a nagy üzemek mel-lett átvett pontokat is létesítünk. Ezekon kívül a városban levő 7 üz-leltünkben továbbra is vállaltunk fe-hérnemű mosást. A bizalom meg-erősítése érdekében úgy döntöttünk, hogy amint az új mosódaunk üzemben lesz, ezt közöljük a lakossággal és bárki megtekintheti az itteni mun-

kafolyamatot s meggyőződhet arról, hogy nagy gondot végzik a fehé-rnemű mosás és nem használnak az anyagra káros vegyszereket.

Nemrég bevezettük a paplantisztítást is. (Ezt a munkát is később az új mosódaunk végezzük). Igen előnyös módon tisztítjuk a paplano-kat, mégpedig anélkül, hogy szét ke-lene bontani.

KERDES: Mire készülnek még a harmadik negyedében?

VALASZ: Ismeretes, hogy eddig is vállaltunk szőnyegtisztítást, ha a szőnyeg tulajdonosa behozta azt a szövetkezetbe. A harmadik negyed-év végéig porszívó gépeket vásá-re-lünk és tisztító brigádokat szerve-zünk, amelyek — a háziasszonyok öröme — házánál végzik majd a szőnyegtisztítást.

Örökizzó

Tíz év előtt a Magyar Népköz-társaságban Szigeti György fizikus kidolgozta egy izzó tervét, amely-nek körtefét belül fluoreszkáló anyaggal vont be a televíziós lámpákhoz hasonlóan és belsejét tríciummal, vagy más beta-suga-rakat kibocsátó gázzal töltötte meg.

Hírek a népi demokráliás országokból

A Kínai NK legnagyobb vasúti hídja

Nemrég, a Peking — Guancsi-zsuo vasútvonalak kereszteződésé-nél, Csizsen-Csizsuo tartományban megkezdtek egy vasúti híd építé-sét a Huanhe folyó fölött. A régi, 54 évvel ezelőtt épített vasúti híd már nem felel meg a mai megnö-vekedett forgalomnak.

A 2.800 méter hosszú új hidat kínai mérnökök tervezték szovjet szakemberek segítségével. A híd tartó-oszlopait 40 méterre süllyesz-tik a folyó medré alá.

A híd építésének munkálatait 1960-ban fejezik be.

A lengyel hajók 37 ország 90 kikötője között közlekednek

Az elmúlt év folyamán a Lengyel NK zászlaja alatt közlekedő len-gyel hajók 37 ország 90 kikötőjé-ben horgonyoztak. A lengyel keres-kedelmi tengeri flotta hajói által meglátogatott kikötők névsora kie-gészült az elmúlt évben az USA-beli New Orleans és Boston, a ja-pán Yokohama és Kobe, valamint Lisszabon kikötőjével. 1958-ban első ízben horgonyzott lengyel hajó Manilla kikötőjében (Filippi szige-tek). A „Maresal Nowotke” nevű 10.000 tonnás óceánjáró hajóról van szó, amelyet 1957-ben építet-tek a gdanski hajóépítő telepen.

Elektromos és turbina-mozdonyok a Csehszlovák Köztársaságban

Ezelőtt 38 esztendővel, 1920-ban hagyta el a plseni Skoda gyárat az első itt gyártott gőzmozdony. Nemrég a plseni „V. I. Lenin” nagyüzem, amely a népi hatalom éveiben a Skoda gyár helyén épült, kibocsátotta az utolsó itt gyártott gőzmozdonyt.

Új korszak kezdődik a „V. I. Len-in” üzem életében. Rövidesen át-alakítják az üzem termelését és gépi felszerelését annak érdekében, hogy turbina- és elektromos meg-hajtású mozdonyokat gyártsanak.

Az új mozdonyok készítése rövi-desen megkezdődik és gyors iram-ban fejlődik. 1960-tól kezdődően évenként 300 villanymozdonyt és jelentős számú turbina-mozdonyt gyárt majd.

Igy 1970-ig, a csehszlovák álla-mi vasutak gőzmozdonyának 70 százaléka elektromos mozdony lesz, a többi pedig turbina meg-hajtású. Ekkor Csehszlovákiában már egyetlen gőzmozdony sem közlekedik majd.

34.000 Csepel tehergépkocsi

A Csepel gépkocsigyár sokat fejlődött az utóbbi 8 esztendő fo-lyamán. A gyárban, melyet 1949-ben építettek, a Magyar NK első öt éves terveknek évei folyamán, eddig 34.000 tehergépkocsi ké-szült. Már 1950-ben megkezdő-dött az export. Olyan gépkocsi-tí-pusokat alkottak, amelyek rövid idő alatt igen kedvelté váltak a kül-földön is, mint a Kínai NK-ban, a Csehszlovák Köztársaságban, a Bolgár NK-ban, Argentínában, Bra-zíliában, Finnországban, az Egye-sült Arab Köztársaságban, Görög-országban. Ma már a világ 21 or-szágában 14.000 Csepel-kocsi köz-lekedik.

Nemrég elkészítették egy 5 ton-nás tehergépkocsi tervét. Az új „D-450” tehergépkocsi sorozatgyár-tása ez év negyedik negyedében kezdődik.

Ugyanakkor megjavítják az ed-dig sorozatban gyártott tehergép-kocsitípusokat is. Így a 4 hengeres motor ereje 85 lóerőről 100-ra, a 6 hengeres motoré pedig 125-ről 145 lóerőre emelkedik.

Örökizzó

Mint ismeretes, ezek a sugárak elősegítik a fluoreszkálást, s az így, izzózáll nélkül készített lámpa élettartama gyakorlatilag korlátlan.

Miután Magyarországon üzem-be helyezik az első kísérleti atom-reaktort, megkezdik az örökizzók sorozatgyártását.

* Az agitátor zsebkönyvéből

A Szovjetunió szakértői értekezlet összehívását javasolja a meglepetésszerű támadások megelőzésének kérdésében

N. Sz. Hruscsov üzenete Eisenhowerhez

Tisztelt Elnök ur!
Azért írom Önnek ezt a levelet, hogy közös intézkedéseket javasoljak abban a kérdésben, hogyan lehet egy meglepetésszerű támadást megelőzni.

A jelenlegi nemzetközi kapcsolatok feszültsége és az államok fegyverkezési ütemének állandó fokozása, kiváltképpen az egyre romlóbb típusú tömegpusztító fegyverek gyártása terén, véleményünk szerint szükségessé teszi, hogy a fegyverkezési hajszát korlátozását célzó egyes kezdeti intézkedések, mint például a nukleáris fegyverekkel való kísérletek teljes beszüntetése mellett, meggyőzés jöjjön létre olyan intézkedések elfogadására tekintetben, amelyek lehetővé teszik egyik állam a másik ellen irányuló esetleges meglepetésszerű támadásának megelőzését. Amint Ön is tudja, a szovjet kormány nagy fontosságot tulajdonít ennek a kérdésnek és ezért javasolta, hogy vegyék fel a kormányfők értekezletének napirendjére.

Meg kell mondanom, hogy az utóbbi időben a meglepetésszerű támadás megelőzésének kérdése rendkívül éles jellegű lett, mivel az Amerikai Egyesült Államok bevezetése azt a veszélyes eljárást, hogy atom- és hidrogénbombákkal megrokkant amerikai katonai repülőgépek repülnek egyes nyugat-európai államok területére fölött és az északi sarkvidéken a Szovjetunió határainak irányában.

A szovjet kormány több ízben is kifejtette véleményét az amerikai légierőnek ezen akcióiról. Az elmondottakhoz csupán a következőket tehetem hozzá: azon a napon, amelyen az amerikai kormány elrendeli ezeket a repüléseket a beszüntetését, erősen csökkenni fog az emberiséget fenyegető atomháború veszélye.

A szovjet kormányhoz intézett üzeneteiből tudjuk, hogy az USA kormánya is szükségesnek véli a meglepetésszerű támadás veszélyének elhárításával kapcsolatos probléma megvizsgálását a csúcstelekezetben. Ez örömmel tölt el bennünket, mert a két fél meggyőződése egy ilyen fontos kérdés megvizsgálásának időszerecséget illetően már most nagy eredménynek tekinthető.

De van a kérdésnek egy másik oldala is, amelyetől nem tekinthetünk el. A meglepetésszerű támadás elhárításának kérdése természetesen csak akkor oldható meg, ha méltányosan figyelembe vesszük az összes felek érdekeit, úgy, hogy egyik állam se kerüljön hátrányos helyzetbe biztonságának megóvása szempontjából.

Az USA kormányának tudomása van az esetleges meglepetésszerű támadások elhárítására vonatkozó konkrét szovjet javaslatokról. A Szovjetunió azt indítványozza, hogy megállapodás alapján létesítsenek ellenőrző állomások a vasúti csomópontokon, a nagy kikötőkben és az autópályákon, ezt az intézkedést kapcsolják egybe konkrét leszerelési akciókkal, készítsenek repülőgépről fényképeket a meglepetésszerű támadás elhárítása szempontjából nagy jelentőségű területekről. Egyebek közt hajlandók vagyunk meggyezni arra nézve, hogy kölcsönösen légi felvételeket készítsünk a két európai államszomszéd legjelentősebb fegyveres erőinek összpontosításai övezetéről, 800 kilométer mélységben keletre és nyugatra ezen erő elhatárolási vonalától. A szovjet kormány javasolta

azt is, hogy az európai övezeten kívül létesítsenek légi ellenőrző zónákat, amelyek magában foglalják a Szovjetunió távolkeleti területének egy részét és az USA területének megfelelő részét.

A fentmált javaslatok egyenlő mértékben figyelembe veszik a felek biztonságának érdekeit. Előirányozták például a Szovjetunió és az USA egyenlő nagyságú területeinek légi ellenőrzését. Figyelembe veszik továbbá a nyugati hatalmak, elsősorban az amerikai kormány előzőleg tett javaslatait. Ezért úgy vélem, hogy ezek a javaslatok megfelelő alapot szolgáltathatnak a meggyezésre. Sajnos, az USA kormánya mindaddig nem tanúsított kedvező magatartást ezekkel szemben.

Mi kellő figyelemmel tanulmányoztuk az USA kormányának Nagy-Britannia és Franciaország kormányaival közösen tett ellenjavaslatait. Meg kell állapítanunk azonban, hogy a három nyugati hatalomnak a kérdésben tett javaslatai, amelyeket az év május 28-án nyújtottak át a szovjet kormánynak, nem tesznek tanúbizonyságot egy olyan törekvésről, hogy közös erőfeszítéssel igyekezzünk meggyőzést találni egy meglepetésszerű támadás elhárításának eszközeire vonatkozólag. Noha a három hatalom okmánya azt hangoztatja, hogy realitás uton kell haladni és egyenlő mértékben szem előtt kell tartani az összes érdekelt államok biztonságának jogos érdekeit, az említett okmányban foglalt javaslatok a meglepetésszerű támadás elhárítása tekintetében nyilvánvalóan ellentétben vannak ezzel a kijelentéssel.

Az esetleges meglepetésszerű támadás elhárításának kérdésében tehát egyelőre csak olyan értelemben jutottunk meggyezésre, hogy mindkét fél beismeri ennek a feladatnak a fontosságát és a csúcstelekezet keretében való megvizsgálásának cél-szerűségét. Ami a feladat megoldásának konkrét módjait illeti, még távol vagyunk a meggyezéstől. Még is azt hiszem, hogy ezen a téren is teljes mértékben lehetséges a meggyezés, feltéve, hogy az összes felek abból a szükségesről fel fogadják, hogy figyelembe kell venni az egyezmény minden egyes részvevője biztonságának érdekeit és tartózkodni kell minden olyan akcióktól, amelyek elmerésztik a helyzetet és fokozná egy háború kitörésének veszélyét.

Figyelembe véve, hogy milyen nagy jelentősége lenne az egyetemes béke megőrzésének szempontjából, ha megállapodás jönne létre a meglepetésszerű támadás megelőzésére szolgáló közös intézkedések tekintetében, javasolnám szeretném Önnek, Elnök ur, hogy országaink kormányai tegyenek gyakorlati kezdeményező lépéseket ebben a fontos akcióban. A szovjet kormány véleménye szerint igen hasznos lenne, ha a Szovjetunió, az USA és esetleg más államok kormányai által kinevezett megfelelő megbízottak, köztük a két fél katonai miniszteriumainak megbízottai, például szakértői színvonalon találkoznának a közeljövőben, hogy közösen tanulmányozzák a kérdés gyakorlati oldalait és előre pontosan meghatározzák az időszerű belüli ajánlatokat dolgozzanak ki egy esetleges rajtaütésszerű támadás elhárításához szükséges intézkedések tekintetében. E tárgyalások eredményeit meg lehet majd vizsgálni a kormányfők értekezletén.

mányfői értekezletén. A fent vázolt előzetes tevékenység köztételenül megkönnyítene, hogy ebben a kérdésben határozatot hozzanak a tulajdonképpeni értekezleten.

Reméljük, hogy az USA kormánya kedvezően fogadja ezt a javaslatot és hogy országaink közös erőfeszítései elősegítik a világban a biztonságához oly szükséges bizalom megszületését az államok között.

Oszinte tisztelettel
N. HRUSCOV

1958. július 2.

Miért szavazták meg az amerikai képviselők a külföldnek nyújtott segítség csökkentését

WASHINGTON. (Agerpres).

Egyre nyilvánvalóbb, hogy az amerikai kongresszusi képviselőket mindinkább befolyásolja az ősi kongresszusi választások közeledése. A képviselők számos tagja, aki rendszerint hűségesebben támogatja a kormány politikáját, most tévútra akarja vezetni választóit és ezért úgy tűntek fel a dolgok, mintha bizonyos mértékben korlátozni akarná a kormány messzemenő terveit, amelyek újabb terheket rótnak az egyszerű amerikaiakra és nehézségeket okoznak majd külpolitikai téren is.

Jellemző ebből a szempontból a képviselők határozata az USA külföldi operációiról, amelyet rendszerint az USA partnereinek és szövetségeseinek nyújtott „segítségnek” tüntetnek fel, amelyeknek lényegében az a céljuk, hogy megerősítsék ezen országok fegyveres erőit, rákényszerítsék a fegyverkezési hajszát ezekre az országokra. Az USA kormánya a július elsején kezdődött pénzügyi évről 3,950 millió dollárt kért erre a célra a kongresszustól.

A kormányfőkörök mindenképpen keresztül akarták hajszolni ezt a programot a kongresszusban, s ezért úgy tűntek fel a dolgok, mintha a kérdéses országok fellendítését szolgálnák.

A kongresszusi képviselők, most a választások közeledtével kénytelenek azt a látszatot keltetni, hogy bizonyos mértékben ellenőrzik és korlátozzák a kormány politikai célokat szolgáló pénzügyi követeléseit. A képviselők pénzügyi bizottsága éppen ebből kiindulva nemrég elhatározta, hogy 872 millió dollárral, azaz 22,8 százalékkal csökkenti a kormány által „a külföldi operációk” kért pénzügyi összegeket.

Az USA Kommunista Pártja országos bizottságának határozata az iskolákban alkalmazott faji megkülönböztetéssel kapcsolatban

NEW YORK. (Agerpres).

Az USA Kommunista Pártja országos bizottsága határozatot tett közre s ebben fokozott harcra buzdít a néger jogainak megvédéséért. A határozat elítéli az amerikai hatóságokat és különösen Faubus, Arkansas állam kormányzóját, aki a szövetségi kormány hozzájárulásával megszünteti az USA legfelső törvényszékének az iskolákban alkalmazott faji megkülönböztetés megszüntetésére vonatkozó határozatát. Az országos bizottság követelte Faubus kormányzónak és Arkansas állam más hivatalos személyiségeinek perbefogását és azt, hogy a hatóságok haladéktalanul hagyjanak fel a négerüldözéssel.

Az USA Kommunista Pártjának országos bizottsága, felhívja az összes dolgozókat, hogy gyakorolják nyomást a törvényszékre, a kongresszusra, az Egyesült Államok törvényhozó testületére és a helyi hatóságokra, hogy kivigyék ki a néger lakosság legelőnyösebb szabadságjogainak tiszteletbentartását.

Dr. A. Kreindler professzor akadémiust az Angol Királyi Neurológiai Társaság dísztagjává választották

Az Angol Királyi Neurológiai Társaság június 27 és 28 között Oxfordban angol-román neurológiai ülésszakot rendezett.

Az ülésszakon a Román Népköztársaságot a következő küldöttség képviselte: dr. A. Kreindler professzor, akadémikus, dr. Al. Sojetea professzor, Cincea Ion, az orvostudományok kandidátusa és dr. Iulia Ungher.

Az Angol Királyi Neurológiai Társaság képviselői között az ülésszakon részt vett Ritchie Russel, a társaság elnöke, dr. Macdonald Critchley, dr. MacMenamy, Lyddel professzor és mások.

A román küldöttség négy közlést terjesztett elő, az angol küldöttség nyolcat.

Az ülésszak résztvevői igen sokra értékelték a román küldöttség közléseit, amelyek érdekes tudományos vitákat eredményeztek. Dr. Russel és Le Gros Clark professzor elismerően nyilatkoztak a román neurológiáról, dr. Macdonald Critchley részletesen ismertette a román ideggyógyászati iskola eredményeit. Az ülésszak keretében tartották dr. A. Kreindler professzor akadémikusnak a díszlevelet, amelynek értelmében az Angol Királyi Neurológiai Társaság dísztagjává választották.

Petre Balaceanu, a Román Népköztársaság londoni követe megnyitotta dr. McMenamynak a díszlevelet, amelyben a Román Orvostudományi Társaság dísztagjává választotta.

Japán diákok tiltakoznak a hatóságok önkényes intézkedései ellen

TOKIO. (Agerpres).

Tokió, Oszaka, Kió, Wakajama városokban tiltakozó diáknagygyűléseket tartottak. Az egyetemi hallgatók tiltakoznak a diákmegmozgalommal szembeni elnyomó intézkedések, valamint a hatóságok más önkényes intézkedései ellen.

A Kínai NK Külügyminisztériumának nyilatkozata a kínai-amerikai tárgyalások újratelvételeivel kapcsolatban

Dulles, az USA külügyminisztere július 1-én foglalkozott a kínai-amerikai nagykövetségi szintű tárgyalásokkal kapcsolatos június 30-i kínai kormány-nyilatkozattal — mondotta a Kínai NK Külügyminisztériumának szóvivője. A kínai kormány nyilatkozatában javasolta, hogy pontosan meghatározzák az időn belül nevezzenek ki nagykövetségi rangú megbízottakat és folytassák a tárgyalásokat — s ezt a javaslatot nem lehet válasz nélkül hagyni. Dulles mégis kitér a közvetlen válaszadás elől, ködös kijelentéseket tesz és minden uton-módon igyekszik félrevezetni a közvéleményt.

Dulles azt mondotta, hogy ha Kína beleegyezik a tárgyalások színhelyének megváltoztatásába, az USA ki-nevezi varsói nagykövétet a tárgyalásokon részvevő képviselőjévé. Kijelentette azonban, hogy az USA nem hajlított a kínai „ultimátum” előtt, amely követeli, hogy az USA pontosan meghatározzon időn belül nevezzen ki megbízottat nagykövetségi rangban és kezdje meg újra a tárgyalásokat.

A tárgyalások színhelyének megváltoztatása újabb kérdés, amellyel az USA eddig sohasem állt elő. Egy ilyen kérdés felvetése, mégpedig követelőző hangon, nem mentesíti az USA-t a kínai-amerikai tárgyalások megszakításáról ráháruló felelősség alól és nem változtat azon a kényes helyzeten, amelybe a nagykövetségi képviselő kinevezésével kapcsolatban került. Dulles eleinte beleegyezett abba, hogy megbízottat nevezzenek ki nagykövetségi rangban és konkrét jelöltet is javasolt, de aztán mégis kijelentette, hogy nem fogadhatja el a kínai kormány erre vonatkozó javaslatát. Ez tonák és nevelés helyett hozta Dullest.

Dulles „ultimátumának” tekintti a kínai kormánynak azt a méltányos javaslatát, hogy az USA 15 napon belül nevezzen ki képviselőt nagykövetségi rangban. A javaslat ezért állítólag elfogadhatatlan s elfogadása „térde kényszerítés” jelentene. Ez az állítás csak látszólag igaz, valójában azonban helytelen és nem bírja el a bírálatot. A tárgyalások megszervezése nagykövetségi síkon a Kínai NK és az USA között létrejött meggyezés eredménye. Az USA tehát köteles tiszteletben tartani ezt a

Dulles a francia haladó erők üldözését kéri de Gaulle-tól

WASHINGTON. (Agerpres).

Dulles párizsi utazásával kapcsolatban az amerikai sajtó különböző feltevésekbe bocsátkozik a látogatás célját és a tárgyalások jellegét illetően.

Az United Press International hangsúlyozza, hogy ez lesz Dulles és de Gaulle első hivatalos találkozója és hogy Dulles „személyes jó

viszonyi” akar teremteni a francia miniszterelnökkel. A hírügynökség szerint Dullesre az a „nehéz feladat” vár, hogy meggyőzze de Gaulle-t, hogy tegye aktívabbá az együttműködést az Északatlanti Tömbs többi tagállamával. Az United Press International jelentése szerint, az USA arra akarja rábírn de Gaulle-t, hogy „szilárdítsa meg Franciaországban a biztonságot, amelyet az amerikai személyiségek nem találnak kielégítőnek”. A hírügynökség egyben leszögezi, hogy ez offenzívát jelent a franciáországi haladó erők, elsősorban a Francia Kommunista Párt és a pártot támogató választók ellen. A washingtoni hivatalos személyiségek körében aggodalmat kelt a kommunizmusnak adott szavazatok nagy száma és úgy vélik, „hogy a kormány szigorú intézkedéseit elhárítanak az ezzel járó veszélyt”. Így tehát Dulles valószínűleg rá akarja venni de Gaulle-t, hogy indítson üldöző hadjáratot a francia nép haladó erői ellen. Ugyanez a hírügynökség jelenti, hogy Dulles kéri fogja de Gaulle-t, hogy Franciaországban létesítsenek rakéta-támaszpontokat.

A libanoni népi erők az ország több mint kétharmad részét ellenőrzésük alatt tartják

BEIRUT. (Agerpres).

Hírügynökségek legutóbbi hírei szerint Libanon számos vidékén súlyos harcok folynak a kormánycsapatok és a népi erők között. A libano-

ni kormánycsapatok parancsnokságának közleménye szerint a felkelők Tripoliban több házát felgyújtottak. A kézigránátokkal és géppisztolyokkal felszerelt felkelők több ízben támadást intéztek a kormánycsapatok egységei ellen, amelyek kénytelenek voltak tüzserővel bevetni.

Az United Press International jelentése szerint elkezdődött harc folyt Ainab hegyvidéki város környékén. A kormánycsapatoknak csak légi kötelek bevetésével sikerült visszaverni a felkelők támadásait a kö-

zelben levő nemzetközi repülőtér ellen. A Beirut környező hegyekben, Chehman vidékén, a kormánycsapatok ellentámadást intéztek a Beirutot fenyegető népi erők csapatösszevonása ellen. A kormányerők légi kötelei bombázták a felkelők állásait a beiruti repülőtér közelében.

Ahmed El Asszad libanoni parlamenti képviselő, a dél-libanoni népi felkelés vezetője, csütörtökön kijelentette, hogy „az ország több, mint két harmada a felkelők kezén van”.

„Az angol hatóságok nem akarják megakadályozni a ciprusi incidenseket”

LONDON. (Agerpres).

Rossidesz, Makariosz érsek politikai tanácsosa, egy sajtóértekezleten azzal vádolta a brit hatóságokat, hogy nem is akarták megakadályozni a ciprusi török sovinszíták legutóbbi támadásait a görög származású ciprusiak ellen. Rossidesz kijelentette, hogy a véres incidensek oka a Ciprusral kapcsolatos angol tervben keresendő. „A törökök fosztogatásait, gyilkosságait és gyújtogatásait meg lehetett volna akadályoz-

ni” — mondotta Makariosz érsek politikai tanácsosa. Rossidesz nyilatkozatában kiemelte, hogy ilyen körülmények között az Egyesült Nemzetek Szervezetének kellene közbe lépnie a ciprusi lakosság megvédésére. A politikai tanácsos kijelentette, hogy Makariosz érsek helyeselné az ENSZ közbe lépését a ciprusi rend fenntartására.

Befejezésül ismételt kijelentette, hogy a ciprusi kérdés megoldására nemrég indított angol tervezet elfogadhatatlan.

HÍRDETŐOSZLOP

A vállalatok, intézmények és nyugdíjasok (nők 55, férfiak 60 évig) ha még nem nyújtották be az 1959-1960 évre szóló igényléseiket, legkésőbb július 12-ig nyújtsák be, ellenkező esetben nem részesülnek fakultatásban. A városi néptanács kereskedelmi osztálya.

CSUPÁN 3 LEJJELE
2000 LEJJELENYERHET
ZAR I SORSJEGY
ITALUSI SORSJEGY

HÁZIASSZONYOK
MOSASSUNK
a „CHIMICA” szövetkezetben

ÁLLAMI BIZTOSÍTÁSOK
KÖZIGAZGATÁSA
A D A S
Értesítés

Az orvosi vizsgálatokhoz kötött és az orvosi vizsgálat nélküli életbiztosításoknak június 30-ig törlesztéses huzásain a következő betűösszetételek jöttek ki:

E. P. H. - I. I. T. - F. G. Z.
O. V. A. - H. S. D. - C. U. Z.
G. I. W. - M. M. P.

A júliusi törlesztéses huzást 1958 július 31-én tartjuk meg. Fizesse ki idejében biztosítási díját, hogy ezen a huzáson is részt vehessen.

Frezzen elő
VÖRÖS LOBOGÓ-ra

Néhány sorban

Néhány napos látogatásra Budapestre érkezett az Indonéziai Kommunista Párt küldöttsége, amely részt vett a Csehszlovák Kommunista Párt XI. kongresszusán. A küldöttség vezetője A. D. Aidit, a párt KB főtitkára.

Az Associated Press hírügynökség jelentése szerint, a Fehér Házban lezajlott megbeszélés után Dulles amerikai külügyminiszter a tudósítók kérdésére röviden nyilatkozott N. Sz. Hruscsov D. Eisenhowerhez intézett július 2-i üzenetéről. Dulles kijelentette, hogy a meglepetésszerű támadás elhárításának kérdésében tett újabb szovjet javaslatok katonai technikai tárgyalásokhoz vezetnek a Szovjetunió és a nyugati hatalmak között. Dulles a nukleáris robbanások felderítési módszereire vonatkozólag Genfben folyó technikai tárgyalásokhoz hasonlította a tárgyalásokat.

KÉPVÉGI JEGYZETEK KÉPVÉGI

Aradi emberek

HEGYI UTAKON

Aradi emberről roum ezeket a sorokat. Olyanról, aki évtizedek óta itt él, számára megszokott minden utca, az arcok az utcán, ismerős a sarki milicista, aki a forgalmat irányítja és ismerős a stopplámpa zöld, vagy piros fénye. Ez már azért is fontos, mert ez az aradi ember, aki nek tette, mozdulata, a nap javára szépen a forgalomhoz van kötve, százezrek gépkocsivezető.

A turista irodában találkoztam vele. Ott ismerkedtünk meg. Neve: Freimann Jenő.

A pultra támaszkodott, balkezeében cigarettát füstölt.

— Ma hova megyek? — kérdezte Tóth László, a szolgálatotvevő tisztviselőt.

— Amaz a papírok között turkált a közben felel a kérdésre.

— Kaszajára.

Freimann Jenő arcánál a névvel kezdte tudomásul. Ezen kívül nem volt se kérdés, se válasz, se több mondanivalója. Megszokta az utakat.

Ma Kaszajára, holnap Debella Górára, aztán a Hármasszigetre, de járt már a szeméremi menedékházban, a Muntele Mic-on, a konstancai üdülőtelepen és végig a tengerparton. Ezt teszi három esztendője a Molotov (GAZ 51-es) tehergépkocsijával, amelyet magának vall.

Olyannyira, hogy mióta döntet, azóta egyetlen szörfkék sem érintette a volánt, kivéve az övét. Inkább bejön a szabadságról is egy félnapra, de másnak nem adja. Hogy miért. Ennek története van. Egyszerű, olyan mint maga Freimann Jenő s mégis ezzel az egyszerűséggel viotta ki felettesei megbecsülését, azt, hogy városzerte ismerik és emlegetik a nevét.

A történet akkor kezdődött, amikor három évvel ezelőtt átvette a kocsit. Akkor az óra 30.000 kilométert jelzett. Előtte négy szörf járt már a kocsival, de rövid idő után mind felmondták. „Rossz az út, nem bírja a motor, hamar tönkremegy a

kocsi, mi nem így képzeltük el” — ez volt a felmondási indok.

S akkor jelentkezett Freimann Jenő.

— Hallom gépkocsivezetőt keresnek — állított be a Turista Irodába. Mondták neki, hogy a menedékházakhoz kell élelmet szállítani, sokszor hegyi utakon kell felkapaszkodnia, némelykor olyan helyen, ahol szekérnyom sem látszik. Azt is kijelentették, hogy a szállítás folyamatos kell legyen, a kocsi nem állhat hetekig javításban.

— Láthatom a kocsit? — kérdezte Freimann Jenő.

Beült a kabinba, beindította a motort. Három-négy percig járatta, aztán csak ennyit mondott:

— Ennél a kocsival százezer kilométert futok javítás nélkül.

Ismét felsorolták a nehézségeket.

— Mikor lehet a szerződést aláírni? — kérdezte Freimann Jenő nyugodt hangon.

— Ami a folytonosságot illeti, azért én szavatolok. Minden este csak úgy veszem át a kocsit, ha egy napig javíthatom, mert itt-ott akad tennivaló rajta.

Ennyi a történet...

— Egy napig? — ámulnak a többiek.

— Igen, egy nap alatt rendbehozom, s azután százezer kilométert járok vele. Ezt szerződésbe akarom foglalni, mert a prémiumról nem akarok lemondani, ami ilyen hosszú út után jár. Nem anyagiasságból teszem, de hát ezt külön törvény biztosítja s én törvénytisztelő ember vagyok.

Talán ez volt a leghosszabb beszéde Freimann Jenőnek, mert különben szűkszavú, csendes ember. Amikor uton van, a motor berregését hallgatja, az utat lesi és óvato-

san kikerüli a töcsák alatt megbúvó buktatókat. Gyönyörködik a természetben s míg más csak hétvégén és a szabadság idején mehet kirándulásra, ő minden nap a hegyek között jár a menedékházaknál, az üdülőtelepeken. Ha Kaszajára megy, személyesen segít a lerakódásnál s majd csak két vagy három óra múlva indul vissza.

— Hadd hűljön a motor — mondja s ilyenkor felmászik a hegyoldalra, a zugó ják közé, melyeknek ágain mókások játszanak s a zöld pázsiton gyíkok zizegnek. Teli tudóval szívja magába a friss levegőt, s míg a motor hűl, bebarangolja a környéket, amelyet százszor is megjár három esztendő alatt, de mégis minden alkalommal gyönyörködik benne.

Tavaly kölcsönadták a kocsit a konstancai üdülőtelepeknek. Freimann Jenő is velem. Nem adta ki a kezéből. Következésképpen harcolt a százezer kilométerért, melyre szerződésben kötelezte magát.

Ennyi a történet...

Most itt áll a pultra mellett. Tudja, hogy délután Kaszajára megy, várja a menetlevelet s az áru-roló szörf kiutalást a raktár részére. Amikor indul, én is utána megyek. Nyomban a kilométeróra velem tekintem. A fekete gyűrűkön, fehér számokkal ez áll: 100.943.

— Szóval mégis jó a kocsi — mondom, miközben azokra gondolok, akik azon a címen írták meg felmondásukat, hogy a motor nem bírja a kaptatókat.

— Nincs rossz kocsi, csak rossz szörf — igazítja meg a százezer szörf a gumiszőnyeget. — Igaz, nem minden kocsi jár aszfaltos úton, de ha az ember ügydáz rá, sokáig él. Csak szeretni kell és ápolni. Tiltakozott, amikor fényképeztük, de... mi is tudjuk, mi a tisztelet, ami egy százezeresnek jár.

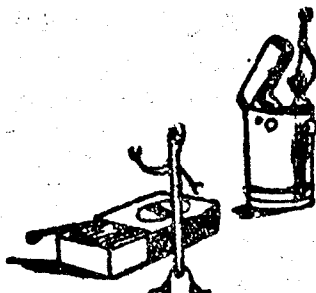
Ezért írtam ezeket a sorokat...

Böszörményi Zoltán.

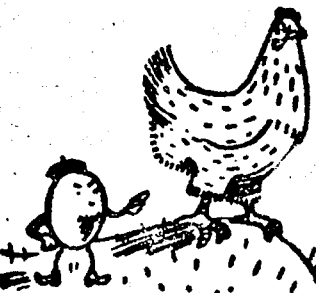
HUMOR

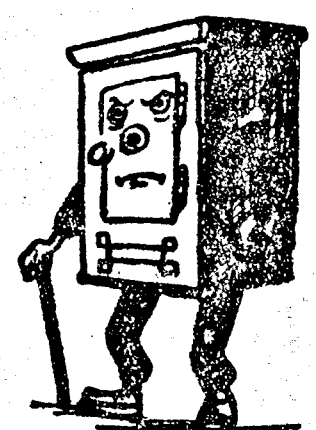
TONK. — Mindenütt felületesség, csak egyedül én hatolok a dolgok mélyére.

GYUFA. — Hogy néhány öngyújtónak milyen primitív szerkezete van.

TOJÁS. — Fejlődésemre bizonyos értelemben a tyúk is hatással volt.

PANCELSZEKRÉNY. — Nagyon zárkózott természetű vagyok.

(I. GANF illusztrációi, Krokodil, Moszkva).

Fény derült a „Mata-Tas” — a pamiri „kincses barlang” titkára...

Idestova háromszáz évvel ezelőtt — így tartotta a szájhagyomány és nem egy írásos feljegyzés is — kínai harcosok nagyértékű kincseket rejtettek el a pamiri „Mata-Tas”-barlangban. A barlang megközelítése azonban oly veszélyes feladatnak bizonyult, hogy a legkiválóbb hegyászoknak sem sikerült mostanáig oda eljutniuk. Tavaly szovjet alpinisták egy csoportja próbált meg nyaktörő vállalkozások árán a barlangig eljutni, mindhiába.

Az idén azután — sikerült a „lehetetlen”.

A leningrádi „Zsdánov” állami egyetem kilenc kiváló alpinistából és sportmestereiből, a felsőoktatási intézmények és a leningrádi kutatóintézetek dolgozóiból expedíciós csoportot szervezett. A csoportot A. A. Gromov sportmester, a leningrádi állami egyetem I. testnevelési tanszékének professzora vezette.

A csoport tagjai április 2-án a kirgiziai Os helységről tehergépkocsin indultak a Pamirra. Tíz nap múlva a Rang-Kul-tónál pihentek meg. A hegyászok csoportja déli irányból jutott fel a sziklás hegyomlásra s onnan egy acélkábelt s egy kötelet engedett le. Ezután megkezdtek a felfelé kapaszkodást a meredélyen. A felkapaszkodás egész ideje alatt acélkampokat és kötélhágcsókat használtak... A barlang meg-

közelítésének előkészítésében való mennyien részt vettek, a barlangig csak Valentyin Jakuskin sportmester mászott fel. Az utolsó 8–9 métert ugynevezett „kő-falon” kellett megtennie, fölülőbb omladékon terep-rezen, amelyen a hegymásztó minden pillanatban a lezuhanás veszélye fenyegeti. Megtették azonban fentről is, letről is a szükséges biztonsági intézkedéseket, s így Jakuskin folytat-hatta útját. Melleleg szörf, a természet műve ez a „fal”: a szél és az eső hatására jött létre.

Április 19-én lépett be V. Jakuskin a barlangba, amely mindössze két méter hosszú, másfél méter magas és husz méter széles. A barlangban nem talált egyebet, csak — egy sasfőjét. Semmi nyoma sem volt észlelték annak, hogy ember ott valaha is megfordult volna. A barlang padozata tömör szikla, úgyhogy V. Jakuskin hiába próbálkozott ássával.

Az időjárás kedvező volt, elég „langyos”; — alig nulla fokot mutatott a hőmérő. Ezekben a napokban, egész idő alatt, ragadozó madarak röpdösteek állandóan a barlang körül, ez azonban nem akadályozta meg a bátor szovjet embereket kitűzött céljuk elérésében. Ma a völgyből, a hegyek lábától jól látható, mint lengett a szél a vörös zászlót, amelyet a megközelíthetetlen „kincses barlang” bejáratánál kitűztek.

Zádorlakon 2500 éves emberi település nyomait tárták fel

Városunk egyik legszínvonalasabb tudományos intézménye a Tartományi Múzeum. A tudományos munkaközösség lázasan dolgozik, hogy a múzeum anyagát kibővítsék és azt mind tanulmányosabb és vonzóbb formában tárja a szemlélő elé.

Meglátogattuk a régészeti osztályt. Előbb azonban felkerestük a kis műhelyt, ahol Dinu Carol preparátor és restaurátor dolgozik. Előtte nagy halomban fekszenek a törtött, időszerűségeitől utáni II–IV. századból származó agyagképződmények. Látni ott egy nagy gabonatarló edényét, a dákok használták jóval 1800 év előtt...

A múzeológusok sok mindent elmondott a tudományos munkaközösség tevékenységéről, eredményeiről. Ime, néhányat feljegyeztünk:

...Zádorlakról Zahoí Florea helybeli tanító értesítette a Tartományi Múzeumot, hogy házépítés közben évezredes temetkezési helyet fedeztek fel. Zádorlakon ugyanis számos ház építésénél most és az alapozók ásói bizony sokszor ütköztek régi korszakba, vagy éppen ember csontmaradványokba. A Tartományi Múzeum munkaközösségének tagjai a bejelentést követően a helyszínre siettek és megállapították, hogy a jazygok temetkezési helyét fedezték fel. A jazygok, amikor Dáciát a római légiónak meghódították, a szabad dák törzsekhez csatlakoztak és a Marostól északra telepedtek le. A Zádorlakon feltárt férfi-sírokban jellegzetes korszakot, fegyvermaradványokat találtak. A nő-sírokból gyöngyfüzűket és a fonsárlás használatos anyagból készített orsógombokot hoztak a felszínre. Találtak bronzdíszítványokat és csatlókat.

A múzeum egyik üvegszekrényében ott látnak az említett leleteket. A rozsdamártá káseket, nyílhegyeket, lándzsamaradványokat, övcsatákat, agyagképződményeket, fonó gombokat, meg lehetőséget állapítani. Az egyik sírban talált színes gyöngyfüzű hosszú több mint négy méter.

Az ősi temetkezési hely Zádorlakról Bodrog és Ujard felé húzódik. Szó van arról, hogy ásatások indulnak a teljes temetkezési terület feltárására, mert a régészeti rendkívül gazdag leletek számitanak.

Ezenkívül Zádorlaknak Ujard felé húzódó részében feltárták egy 2500 év előtti, a vaskorszakból származó emberi település maradványait. Ugyancsak házépítés hozta felszínre az évezredek alatt a föld mélyében pihenő tárgyakat. Megtaláltak egy tűzhely maradványát és csaknem teljes egészében ismét napvilágra került négy agyagedény.

Meg kell említenünk, hogy a Tartományi Múzeum munkaközösségének nagy segítségét nyújtott Zádorlakon Albert Mihály, a helybeli néptanács végrehajtó bizottságának elnöke.

A régészeti osztály terveiről Dörner Egon múzeológus elmondta, hogy az év végére kiállítás nyitnak meg és az anyagokat fényképekkel, térképekkel együtt lelőhelyük szerint mutatják be. Környékünkön nagyon sok ilyen leletet találtak, különösen gazdagok azok, amelyek a korai népvándorlás idejéből származnak. (m. s.)

Új Petőfi-szobor Segesváron

1899-ben, a szomorú kimenetelű fehéregyházi csata ötvenedik évfordulóján, Petőfi Sándor csodálatos ércből készült szobrát emellették Segesváron a nagy költőnek. Ez a szobor azonban nem sokáig — mindössze huszonegy évig — állott az egykori vármegyeháza előtti kis parkban. Az első világháború után a nacionalizmus dühű lekényszerítette magas talapzatáról, melynek művészi faragású kövei — kettő kivételével — ma is ott hevernek a fehéregyházi emlékművet övező kerítés mellett. Két nagyobb, finoman csiszolt kődarabnak ugyanis dr. Culcer Alexandru, a Koleszváron élő lelkes Petőfi-kutató jóvoltából, néhány év óta újra fontos rendeltetése van. Az egyik azt a helyet jelöli, ahonnan a költő a vágzatos csata kimenetelét figyelte, a másodikat pedig az Ispán-kutnak nevezett forrás közelében helyezték el arra a helyre, ahol Petőfi, a feltevések szerint, halálra sebezte egy ulánus-lándzsával.

A leltárt burzsoánacionalista kormány idején meg gondolni sem lehetett volna a szobor visszaállítására.

Most, hála népi kormányunk gondoskodásának, nemcsak újra

Petőfi-szobor fog Segesváron állni.

Az I. C. Frimu parkban már hozzá is fogtak a talapzat építéséhez. A mellszobrot a Közkutatás- és Művelődéssügyi Minisztérium megbízásából kolozsvári művészek készítették el.

A parkot egyébként teljesen átépítik, megújítják. Régi iakorlát-ját eltávolították s helyére zöld kiviteli beton-kerítést húztak. A parkban díszfákat, virágokat ültetnek és a sétányokra, a már meglévő szökőkút körül, új padokat helyeznek el.

Különös gyűjtemény

A tífiszi katonai kórház orvosa, Nyikolaj Mihajlovics Aszpiszov, a későbbi neves professzor, egyike volt a legnépszerűbb orvosoknak. Népszerűségét annak köszönhette, hogy nagy szakértelemmel és csatlakoztatott bizottsággal szedte ki a páciensek nyelcsővéből és légzőutjaiból az idegen testeket, csontcskákat, halcszállakat és sok más, véletlenül lenyelt tárgyat, melyek ötévtizedes praxisa alatt értékes gyűjteménnyé szaporodtak.

De Nyikolaj Mihajlovics halála után az emberek nem lettek óvatosabbak, s jócskán nyelnek le emésztetlen dolgokat. Es ilyen esetekben bizalommal fordulnak Aszpiszov doktorthoz, de most már nem Nyikolaj Mihajlovics, hanem Pjotr Nyikolajevics Aszpiszovhoz, a professzor fiához, aki az I. számú klinikai kórház osztályvezetője.

Aszpiszovék gyűjteményében csontok, különböző fajtájú és értékű pénzek, pitvkék, szeglek, gombostűk, kapcsok, kulcsok sorakoznak egymás mellett. De van itt műfog és fenyőfá-dísz is.

— Pajcseim leginkább a gyerekek soraiból kerülnek ki — meséli Pjotr Nyikolajevics. — Nemrég egy

kisfiút hoztak Borzsomiból. Nyelcsővéből kihalsztam egy 10 kopejkást. A szülők megkönnyebbültek. Biztonság kedvéért még egyszer szemügyre vettem a gyereket s rövidesen előkerült még egy 15 kopejkás is. (Az „Ogonyok”-ból).

Tibet újrafelfedezése

Nem sokkal ezelőtt Tibetet még úgy ismerték, mint a „puszta kövek országát”.

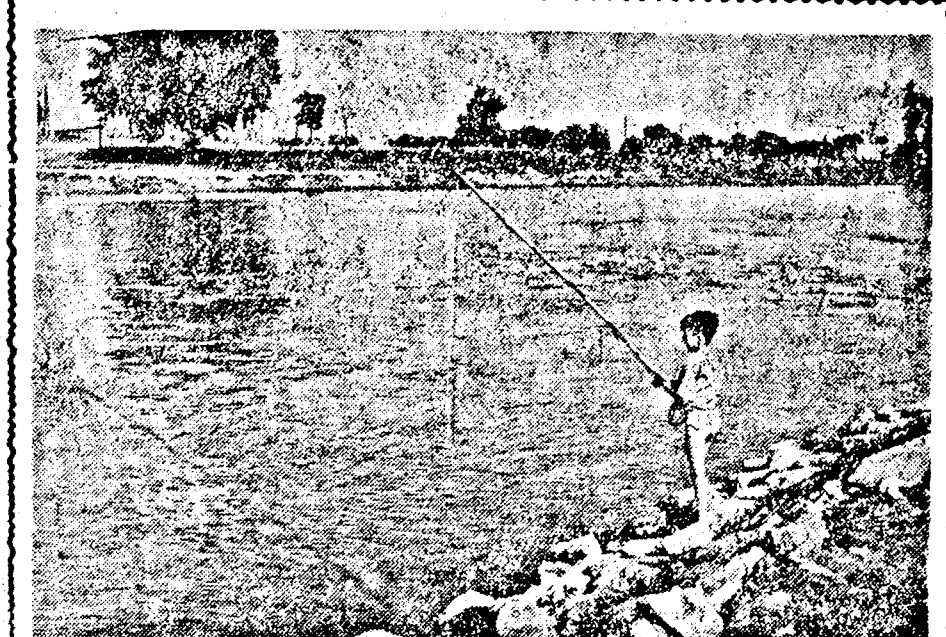
A Kínai Népköztársaság Tudományos Akadémiájának geológusai, akik már 1951 óta tanulmányozzák a tibeti fennsík különböző vidékeit, bebizonyították, hogy Tibet igen gazdag ország. A föld mélyében igen sok hasznos ásvány és a Kínai Népköztársaság nemzetgazdasága szempontjából nagyon fontos ritka fém található.

A Kínai Népköztársaság Tudományos Akadémiája a közelmultban adta ki Tibet földtani atlaszát, amely mintegy 600.000 négyzetkilométernyi területet ölel fel. Ez az atlasz az első pontos geológiai térkép Tibetről. (Agerpres).

Az atommáglyák tüzelőanyaga

Egy kis történelem. A rádióaktív anyagok két legfontosabbja, az urán és a tórium régi ismerősei a vegytanilag foglalkozó tudósoknak. Az uránt 1789-ben, míg a tóriumot 1828-ban fedezték fel. Széleskörű ipari alkalmazásuk azonban nem volt. Az urán oxigénvegyületét sárga festéknek, míg egy bizonyos tórium vegyületet a gázlámpák fényét növelő „harisnyák” impregnálására használták. Ennek a hamupipőke-sorsnak a múlt század utolsó éveinek nagyszerű felfedezése, a rádióaktivitás veletlénét. Kiderült, hogy az urán, a tórium és a többi, később felfedezett társaik (a polónium, a rádium...) eddig ismeretlen, különös sajátosságokkal rendelkező sugárakat bocsátanak ki, miközben ők maguk elbomlanak, átalakulnak másfajta elemmé. Ez a jelenség, a rádióaktivitás, fizikai világképünk nagymértékű átalakulásához vezetett. Nyilvánvaló, hogy ezek után a rádióaktív elemek közismertté váltak nemcsak a szakértők, hanem általában a tudományok iránt érdeklődő emberek közt is. Az elmúlt husz év alatt ez az érdeklődés azután egész konkrét, gyakorlati formát öltött: felfedezték az atomenergia felhasználásának és felhasználásának módját. Megindult a nagymértékű kutatás az urán és a tórium, a jövő energiáját szolgáltató anyagának lelőhelyei után.

Mennyi urán és tórium rejlik a föld kérgében? Viszonylag elég sok, mert egymillió sulyrészt követ megközelítőleg 10 sulyrészt tóriumot és 4 sulyrészt uránt tartalmaz. Ez pedig nagy mennyiség, viszonyítva például az ezüsthöz, amelyből a földkérgében, átlag százszor kevesebb van mint tórium! Az urán kitermelése mégis sokkal körülményesebb, mint az ezüsté. Miért? A magyarázat egyszerű: a földkérgében levő ezüstmennyiség egyes részei bizonyos helyeken tömörülnek, az urán azonban, különböző geokémiai folyamatok során, szerteoszlott a földkérgében. Ezért

A legfiatalabb marost halász